

[Lone Dybkjær]

nu at blive på arbejdspladser, hvor forholdene var farlige og ubehagelige. Jeg siger ikke, at det ikke var farligt og ubehageligt dengang, men det var muligt i højere grad at flytte et andet sted hen. Det betød naturligvis, at arbejdstagerne organisationer turde arbejde mere for et bedre arbejdsmiljø, og at de kunne få støtte af fornuftige arbejdsgivere, der kunne se en fordel i, at der blev opstillet nogle ordentlige regler – i øvrigt også i, at de blev gjort generelle, sådan at deres konkurrencevilkår ikke blev alt for dårlige. Derfor kunne man opnå et arbejdsmiljø af en vis standard og med en vis udvikling.

I dag har vi en anden situation, og det kan vi ikke se væk fra. Vi har overladt det til LO og DA, og de er nu i en anden situation end i 1960'erne. Arbejdsgiverne behøver ikke længere i så høj grad at være bange for, at arbejderne skal gå et andet sted hen, og de ansatte er interesseret i at bevare deres arbejde, sådan som nogle andre ordførere har været inde på i dag; de er derfor villige til at give køb på arbejdsmiljøet. Det er en fuldstændig anden dynamik – eller mangel på det – end vi havde i 1960'erne, hvor der var tale om en udvikling, og den situation smitter naturligvis af på LOs og DAs forhold. Det er klart, at det er svært, selv for LO, at gå hårdt ind, hvis arbejdsgiverne truer med at lukke eller flytte en fabrik, også fordi LOs egne i virkeligheden falder dem i ryggen, kan man sige, ved at sige, at de hellere vil beholde arbejdspladsen, end de vil have, at den flytter til et andet sted, hvor det måske er muligt at opbygge et bedre arbejdsmiljø.

Derfor synes jeg, at situationen fra dengang vi vedtog loven i 1974 er fundamentalt ændret i forhold til nu, og at det offentlige derfor bør gå ind i det. Jeg sagde i øvrigt – det skal jeg sige af historiske grunde – allerede i 1974, at jeg syntes, det var meget betænkeligt, at det var LO og DA, der fuldstændig havde hold på udviklingen på dette område og på hele arbejdsmiljølovgivningen, og jeg synes sådan set, historien beviser, at vi havde ret i det.

Så kan man spørge sig selv: ja men er det trods alt ikke dem, der ved mest og bestemmer mest? Jo, det er klart, at de ved mest, men Dansk Arbejdsgiverforenings medlemmer beskæftiger ca. 300.000 arbejdere, og det vil altså sige, at det er en lille del af de danske lønmodtagere. Selv om LO dækker bed-

re, er der folk, der står i andre organisationer eller ikke er organiserede, så også af den grund er der ikke nogen logisk begrundelse for, at det er LO og DA, der skal spille den helt afgørende rolle.

Hertil kommer – og det er nok så vigtigt – at det er samfundet, der betaler, når folk skal have invalidepension, fordi de er ødelagt af deres arbejde. Det er samfundet, der betaler, når arbejderne skal gennemgå lange sygehusophold, måske opereres, fordi der ikke er tilfredsstillende forhold på deres arbejdsplads. Det kan vi illustrere ved forskellige eksempler.

Vi ved, at der er en masse akkordarbejde, som er direkte nedbrydende for helbredet, og vi ved i øjeblikket, at arbejdsskadeantallet vokser i retning af, at vi får flere invalider. Derfor har samfundet en aktiv interesse i at gå ind i dette. Det har det selvfølgelig også af helt principielle grunde, for samfundet må have det principielle mål, at dets borgere skal have en så god tilværelse som muligt, og når vi prøver på det på alle mulige andre områder, er det også naturligt at gøre det på arbejdsmiljøområdet.

Det er begrundelsen for, at jeg mener, det offentlige i virkeligheden skal stærkere ind i billedet, end det er i øjeblikket, ikke bare ved at sige nej, men også ved i højere grad aktivt at gå ind i den udvikling, der skal finde sted på dette område, for jeg tror, det er nødvendigt nu at få et samspil med de mennesker, der nu engang er i arbejdslivet, hvad enten de repræsenteres af LO, DA eller noget bredere.

Netop denne holdning gør også, at jeg ikke synes, den dagsorden, der foreligger her, er god, forstået på den måde, at den rammer ikke det, som jeg synes skal til på dette område. Man kan altid diskutere, om man skal have flere eller færre arbejdsmedicinske klinikker, at der er nogle amter, der ikke har oprettet nogen, osv. Dertil må vi jo så sige, at vi i et vist mål ved et vist selvstyre har overladt det til amterne.

Når der så står, at der skal udarbejdes planer for koordinering af arbejdet mellem bedriftssundhedstjeneste og alle mulige andre, så vil jeg i hvert fald sige én ting: der er tolt virvar på området, og jeg tror ikke, vi klarer det ved lidt småkoordinering; jeg tror, det er meget mere, der skal til. Men hvis der i dette ligger, at der er virvar på området, vil